

Rozhovoru o živote 3

Michail Veličko

kandidát ekonomických vied.

Video s českými titulkami: [TU](#)

OBSAH: Normalita osobnosti | Turingov test | Psychotypy | Vývoj ľudského individua | Etapy rozvoja osobnosti - vrstvy obyvateľstva | Vôľa | Rodina | Fajčenie a alkohol | Intuícia | Objavovanie neznámeho | Naša civilizácia | Vplyv miest na spoločnosť | IQ predtým a teraz | Narkotiká, alkoholizmus | Legalizácia drog | Vplyv pôstu, či určité diéty | **Otázky a Odpovede**

MV: Naposledy sme spolu hovorili o *dvojúrovňovom modeli psychiky* a zdôvodnili, prečo budeme pri skúmaní všetkých problémov osobnostného rozvoja a odhaľovaní rôznych chybných stavov psychiky vychádzať práve z takéhoto modelu.

Ďalej z rozhovoru vyplynula otázka typológie, ktorou disponuje klasická psychológia: *cholerici, sangvinici, flegmatici a melancholici*. Do akej miery je aktuálna a najmä užitočná?

Reálne to vyzerá tak, že táto typológia naozaj čosi odzrkadľuje, ale len ťažko sa dá považovať za absolútnu, už len z toho jednoduchého dôvodu, že *existujú aj takí ľudia, ktorí sa správajú striedavo ako cholerici, sangvinici či flegmatici v závislosti od okolností*. Takéto správanie je pre nich prirodzené, pretože samotná situácia diktuje typ konania, ktoré bude pre daný prípad najefektívnejšie. Existujú aj ľudia, ktorí nedokážu prechádzať od jedného typu k druhému a tí potom tvoria osnovu, na základe ktorej psychológovia rozvíjajú svoju typológiu, i keď tu sa reálne jedná o frekvenčný rozsah, o rozsah operačnej rýchlosti, v ktorom by mala psychika pracovať. Vyzerá to teda tak, že pri prechode od jedného typu k druhému, určitým spôsobom dochádza k zmene vnútornej organizácie psychiky.

Je zaujímavé, že psychológovia už fakticky niekoľko storočí ignorujú určité ďalšie veci, ktoré — zdalo by sa — sú celkom očividné, a na pochopenie ich vzájomnej prepojenosti netreba žiadny priveľký intelektuálny výkon. Avšak klasická psychológia ich aj tak ignoruje. O čo sa teda jedná?

[Normalita osobnosti](#)

Podme sa pozrieť na psychiku každého z nás. Všetci patríme k biologickému druhu Homo sapiens. Náležitosť k tomuto biologickému druhu znamená, že:

1. Každý z nás má isté **VRODENÉ inštinktívne a reflexné programy správania**, a to jak na úrovni organizmu, tak aj na *(nie nižších, ale)* vstavaných úrovniach, a to až do úrovne organel v bunkách. Toto všetko funguje a vyžaduje si informačno-algoritmické zabezpečenie. Musia teda existovať nejaké programy, zaisťujúce fungovanie tohto všetkého jak v jednotlivosti, tak aj vo vzájomných väzbách normálnych pre organizmus. Tu sa ale znova môžeme spýtať: „*A čo je to normálne?*“

2. Okrem čisto vrozených programov správania, má človek *(ako jeden z najvyvinutejších biologických druhov)* aj *zložku informačno-algoritmického zabezpečenia svojho správania – ktorá vrozená NIE JE*. Čo zahŕňa?

V prvom rade, rodíme sa do sveta, v ktorom už určitým spôsobom došlo k vytvoreniu nejakej historickej kultúry. **Kultúra** každého národa, každej sociálnej skupiny sa vždy vyznačuje určitým špecifikom a postupne ako rastieme, tak z tejto kultúry i my preberáme určité prvky svojho správania, a to ešte vo veku, keď naša osobnosť nie je úplne sformovaná, keď náš

intelektuálny výkon a povedomie o živote nie sú celkom optimálne. Všetko to teda vnímame a osvojujeme si bez potrebného prehodnotenia, a preto môžeme pokojne povedať, že v určitej etape a do určitej miery z nás kultúra robí zombi/biorobotov. V priebehu života si tvoríme **automatizmy** svojho správania v situáciách (*ktoré sú fakticky vonkajším vplyvovým faktorom*), ktoré organizmus určitým spôsobom rozpoznáva a následne spúšťa príslušné programy správania existujúce v kultúre.

3. Okrem vrodenných a osvojených zložiek majú ľudia aj svoj vlastný **tvorivý potenciál**. V situáciách, keď človek nepozná recepty existujúce v danej kultúre na vyriešenie problému, alebo ak takéto recepty z nejakých dôvodov vôbec neexistujú, tak môže realizovať svoj tvorivý potenciál, v dôsledku čoho sa objaví nejaký nový pohľad na určitý problém a objaví sa aj recept na riešenie daného problému, ktorý je buď nový, alebo bol predtým riešený podľa iného receptu.

Ako sa môže realizovať tvorivý potenciál?

V podstate, môže to vyzeráť tak, že tvorivý potenciál sa realizuje buď podľa princípu: „Robím si, čo len chcem“, čiže **bez akýchkoľvek mravno-etických hraníc**,

4. alebo sa **tvorivý potenciál** môže realizovať **v rámci určitých konkrétnych mravno-etických hraníc**. Pokiaľ sa teda realizuje v rámci mravno-etických hraníc, tak si musíme nevyhnutne položiť otázku:

- O objektivite dobra a zla,
- O objektivite rozlíšenia dobra a zla,
- O zdroji, z ktorého pramení dobro; a o zdroji, z ktorého pramení zlo,
- O vymedzení dobra a zla v našom živote.

To znamená, že vznikajú otázky svojou podstatou náboženského charakteru, na ktoré si človek musí aj tak odpovedať sám.

Podme si teda predstaviť, že človek vyrástol, stal sa dospelým, nie je už dieťaťom, a v určitom stupni sa uňho vyvinuli všetky tieto **4 komponenty** zdrojov správania. Ale ako to už býva, v živote nevyhnutne dochádza k situáciám, keď sa normy správania vyplývajúce z horeuvedených 4 zdrojov navzájom podstatne vylučujú. Ak sa teda navzájom vylučujú a v živote a v správaní sa bezkonfliktne môže realizovať iba jeden program správania, potom u človeka vzniká problém: *Čomu dať prednosť?*

Ak sa teda v určitej situácii uprednostňuje jedno riešenie a v inej druhé, vzniká štatistika preferencií. Môžeme tu hovoriť o dominante, teda o tom, ktorý zo zdrojov dominuje v určitom časovom úseku. V tomto prípade sa ukazuje, že delenie ľudí na cholerikov, sangvinikov a ďalších nie je až tak zaujímavé, pretože *napríklad ak budú u človeka vo väčšine prípadov dominovať **inštinkty**, tak všetko ostatné sa javí len ako nejaká nadstavba, rozšírenie inštinktívnych programov správania a ich kultúrneho obalu*. Potom ale vzniká otázka: Čím sa dospelý ľudský jedinec líši od **hovoriacej opice** s dôrazom na fakt, že jeho správanie je tiež podriadené inštinktom?

Ďalší príklad. Ako to bude vyzeráť, ak jedinec uprednostňuje historicky sformované **kultúrne normy**? Toto už nebude čisto opičie/zvieracie správanie, ale stále je tu problém:

Každá kultúra má svoje hranice (*ak ju chápeme ako informačno-algoritmický systém*) a v živote občas dochádza k situáciám, keď je kultúra nefunkčná/nepoužiteľná. V takom prípade je potrebné vypracovať nové programy správania, recepty interakcie s okolitým prostredím, nové riešenia problémov a všetkého ostatného. A ako to dopadne, *ak tvorivý potenciál u človeka nebude aktivovaný*, alebo z nejakých dôvodov bude zablokovaný? Potom

uplynie ďalších 10, 15, 20, 30 rokov a hi-tec nám vyrobí antropoidného robota, ktorý ak bude naprogramovaný kultúrou, tak vo väčšine prípadov sa bude správať na nerozoznanie od človeka.

Turingov test

Nie je to tak dávno, keď jeden z počítačových programov úspešne absolvoval Turingov test. To znamená, že minimálne tretina odborníkov, ktorá s daným programom besedovala na rôzne témy, ho považovala za skutočného odeského tínedžera. Čo mu teda ešte chýba? Už iba vzhľad, čiže fyzický nosič, ktorý by mal antropoidné črty. To je všetko. Potom takéhoto robota môžete poslať pracovať do obchodu ako poradcu pre nakupujúcich a vo väčšine prípadov si bude vedieť so svojimi povinnosťami poradiť. Vyzerá to teda tak, že takzvaný **kultúrny „človek“** vlastne vôbec nie je človekom, lebo od robota sa ničím nelíši.

Ak jedinec realizuje svoj **tvorivý potenciál**, jedná sa o človeka alebo nie?

Tradiície rôznych národov potvrdzujú, že ani toto ešte nebude človek, nakoľko existuje takéto príslovie: „*Nenazývaj človekom toho, kto nemá hanby ani svedomia.*“ Ak teda je **tvorivý potenciál realizovaný bez mravno-etických noriem**, získame psychotyp, ktorý je možno nazvať **démonickým** a je založený na princípe: „*Robím si čo len chcem, a keď sa niekomu nepáči, nech mi skúsi v tom zabrániť!*“

Ak však človek pri realizácii svojho **tvorivého potenciálu** naráža na skutočnosť, že jeho vedomosti a možnosti sú obmedzené (čo je v určitých situáciách pri činnosti sprevádzané nepredvídateľnými vedľajšími efektmi, ktoré jedinec vyhodnotí ako negatívne, a ktoré môžu byť nebezpečné, ba dokonca aj smrtonosné), potom sa pred človekom vynára otázka, ako priviesť svoju obmedzenosť **k bezkonfliktnej harmónii** – a rusky povedané – do súladu s nekonečnosťou života?!

Ak si človek kladie takéto otázky, tak v podstate naráža:

- a) na problém formulácie svojho osobného náboženstva,
- b) na tvorbu svojho osobného systému vzájomného vzťahu s Bohom,
- c) na prispôbenie svojho správania božiemu zámeru, aby bolo bezpečné jak pre neho samého, tak aj pre okolitý svet.

Takže sme sa dostali ku štyrom **zdrojom programov správania**. Skutočnosť, že existujú, by mala byť psychológom známa minimálne posledné dve storočia. Nie je ťažké si domyslieť, že ak v správaní bude prevládať jeden zo zdrojov, tak to povedie k určitému typu správania a ak bude prevládať druhý, tak zase k inému. Vzniká tu teda ani nie predstava ako skôr vízia toho, že spoločnosť sa skladá z rôznych psychotypov, ktoré sú charakterizované práve prioritou každého z jednotlivých zdrojov.

Psychotypy

Západná filozofia a tiež psychológia ktorá s ňou súvisí, je rovnako – ako v časoch Platóna – založená na tom, že človek je *dvojnohý tvor bez peria s širokými nechtami*. A tak ako na tom trvali kedysi, tak z tejto pozície neustúpili ani dnes.

No v iných kultúrach znalosť týchto zdrojov predsa len existovala, aj keď nebola vyjadrená vedecky. Napríklad **Idris Shah** v jednej zo svojich kníh uvádza súfijský aforizmus a dokonca to nie je ani tak aforizmus, ako skôr konštatovanie: „*Zmes prasaťa, psa, diabla a svätého je zlým základom pre rozum, ktorý chce poznať život.*“ Nie je to stroho vedecké, ale čo sa tým vlastne má na myslí? Je to o tom istom o čom sme hovorili my, pretože keď sa pozrieme na správanie, tak:

— **Prasa** je zviera, ktoré žije na základe inštinktov, a ktorého správanie sa dá ťažko ovplyvniť výcvikom, čiže naprogramovať ak hovoríme súčasným jazykom.

— **Pes** je tiež zviera, ktoré má inštinkty, ale dá sa vycvičiť, čiže naprogramovať. Bude plniť tie príkazy, ktorým ho naučíme, alebo v automatickom režime plniť tie úlohy, ktorým sme ho naučili, napríklad ochrana územia.

— **Diabol** je v hierarchii démonov tým najvyšším.

— No a **Svätý** je v poňatí súčasnej tradície jedincom, ktorý nepodlieha moci vášne, inštinktov a žiadnym kultúrou podmieneným ambíciám. Nejedná sa o démona, takže svätosť môže byť braná ako norma pre človeka.

Ako sa toto všetko odrážalo v ruskej kultúre? Všetci asi poznajú námet Vasnevovho obrazu „Bohatier na rázcestí“. Ak našich súčasníkov požiadate, aby vám rozpovedali, *čo sa stalo potom*, tak to bohužiaľ (napríklad medzi študentami v učebni) vyvolá rozpaky a v lepšom prípade povedia, že keď pôjde jednou z týchto ciest, tak zomrie. Rázcestie sa rozvetvuje štyrmi smermi a každá cesta je v podstate skúškou nezávislosti správania sa bohatera v rôznych situáciách.

Pozrieme sa teda na tú prvú: „**Ak sa dáš touto cestou, zomrieš.**“ Aká je to skúška? *Prekonanie inštinktu sebazáchovy*, pretože ak vám sľubujú, že zomriete, tak inštinkt sebazáchovy našepkáva: „A prečo by som tam mal ísť?“ On tam ale musí ísť a vyčistiť územie od zla. Aby ste to územie vyčistili od zla, musíte ale ovládať určité zručnosti a tiež nepodliehať inštinktu sebazáchovy.

Ďalšia možnosť hovorí: „**Ak sa dáš touto cestou, oženiš sa.**“ Kto si pamätá, čo bolo ďalej?

Auditórium: Prídeš o koňa.

MV: Nie, to že príde o koňa, to je iná cesta. Čo znamená, oženiš sa?

Auditórium: Podriadenosť.

MV: Áno, v podstate ide o *podriadenosť pohlavným pudom*. Dej prebieha nasledujúcim spôsobom. Rytier ide uvedeným smerom a príde k veži, z ktorej vyjdú von krásne dievčiny, ktoré mu odoberú zbrane a zavedú ho dovnútra. Tam je veľká hostina, a keď si ide oddýchnuť, tak príde do spálne kde si ľahne na posteľ, ktorá sa ale prepadne a on sa ocitne v pivnici, z ktorej cesta vedie priamo na trh otrokov, alebo na cintorín.

Bohatier túto cestu úspešne absolvuje iba ak má dobre rozvinutú intuíciu a dokáže včas odhaliť lest', takže keď prišli tie krásavice, omotal si ich vlasy okolo ruky a odviezol ich na inkriminovanú posteľ, kde sa prepadli do vlastnej pivnice, takže všetko bolo tak ako malo byť. Aktuálne je to aj dnes, lebo v mnohých armádach sveta, napr. v tej izraelskej alebo líbyjskej za Kaddáfího, bola špeciálna jednotka zložená zo žien. A čo nám šepkajú naše pohlavné pudy? Že ženu nesmieme biť, že treba sa jej podriaďovať, takže aktuálne je to aj v dnešnej dobe. A aká bola ďalšia možnosť na rázcestí?

Auditórium: Prídeš o koňa.

MV: Nie, kôň bol až posledný. Ďalšia možnosť bola: „**Ak sa dáš touto cestou, zbohatneš.**“ Takže ide. Príde do mesta, v ktorom panuje bezvládie. Ponúknu mu stať sa kniežaťom, ponúknu mu bohatstvo. Aké má teda možnosti? Prijat' titul kniežaťa. A čo bude ďalej?

Čaká ho práca, ktorú Kipling v jednej zo svojich kníh opísal slovami: „*Najhoršou prácou je mať na starosti hlupákov.*“ Keďže v meste panuje bezvládie, znamená to že je to výsledkom jeho vnútorných rozporov. Sami nie sú schopní sformovať vládu, ktorá by vyhovovala

verejným záujmom, a to preto, že *bud' sami nevedia ako žiť ľudsky, alebo tam démoni splietajú intrigy jeden proti druhému*, takže je jasné, že žiaden vládca to nemôže ustáť, pokiaľ sa tých démonov nezbaví. Z toho vyplýva, že ak bohatier prijme kniežací titul, je odsúdený utopiť sa v intrigách, a ak ho neprijme, tak si tí ľudia budú musieť vyriešiť svoje problémy sami. Vzhľadom na to, že tie problémy sú riešiteľné, nepovedie to k žiadnej veľkej pohrome.

Štvrtá možnosť: „*Ak sa dáš touto cestou, prídeš o koňa.*“ Vydá sa touto cestou, z lesa vybehne vlk a zaútočí. Bohatier mu dá jasným spôsobom najavo, že tu neuspeje a vlk sa mu nakoniec podriadi a začne mu slúžiť. O čom teda vypovedá táto posledná epizóda? A ktorá z týchto ciest bola najdôležitejšou?

Auditórium: Ľudský typ režimu psychiky, takže asi tá posledná s vlkom.

MV: Áno, naozaj. Zdalo by sa, že vlk zožerie koňa a čo má byť? Záleží na tom? Je to síce bohatiersky kôň, teda drahá vec, ale nahraditeľná. Lermontov napísal takú báseň s názvom „Prorok“, kde je verš: „*A všetka háved' vôkol, ctí ma — poslušná vôli Pána*“.

Bohatier nie je profesionálny krotiteľ a ani vlk nie je cirkusový, no v súlade s predurčením Najvyššieho je poslaním človeka byť zástupcom Boha na zemi, a preto sa mu musí všetko čo je na Zemi podriaďovať. Pokiaľ je teda bohatier nositeľom ľudského typu režimu psychiky, tak sa mu vlk pokorne podriadi.

Môžeme si povedať: „Je to vymyslená rozprávka.“

Fajn, je to národná ruská rozprávka. Ale keď sa pozrieme do Európy a prečítame si napríklad „*Život svätého Františka*“, tak v tej knihe nájdeme nasledovnú epizódu: *v okolí jedného mesta vyčíňal vlk, zabíjal dobytok, občas zaútočil aj na ľudí a miestni obyvatelia sa ho veľakrát pokúšali chytiť a zabiť, lenže sa im to nepodarilo, a keď tam prišiel František, tak sa mu posťažovali a on im povedal: „Dobre! Pomôžem Vám!“ Išiel do lesa, našiel vlka a priviedol ho do mesta, kde uzavreli takúto dohodu: vlk nebude na nikoho útočiť, bude žiť v meste a občania ho budú kŕmiť. To bolo všetko. A fungovalo to tak, až kým vlk nezomrel.*

Rovnaká téma sa objavuje aj vo filme „*Skrotenie zlého muža*“ s Adrianom Celentano. Je to jedna z prvých epizód, kde jeden z jeho susedov, farmár, rozhadzuje po poli jed a na strome sedia vrany. Prístup Adriana Celentano k problému je takýto (*prihovára sa vranám*):

- „*Kto z vás je tu šéf?*“

- Jedna spomedzi vrán zakráka.

- „*Takže takto. Niekoľko míľ týmto smerom je opustené pole, na ktorom je všetkého dost. Leťte tam. Je to jasné?*“

- *Jasné.*

Téma vzájomného **vzt'ahu medzi človekom a biosférou** (vychádzajúca z toho, že **človek je zástupcom Boha na Zemi**, ktorému sa má všetko podriaďovať) sa objavuje v rôznych kultúrach, vždy znova a znova. Je nevykorenitelná.

A teraz sa pozrieme na realitu. V júni 2005 New York Times Magazine zverejnil článok o opičom biznise, kde je opísaný experiment realizovaný na univerzite v Yale s opičkami kapucínmi, ktoré naučili používať peniaze, a vo výsledku sa v opičom spoločenstve prejavilo všetko to, čo sa vyskytuje v súčasnej západnej spoločnosti. Pri zmenách cien sa opičky správali štatisticky neodlíšiteľne od investorov na burze. Pokúsili sa o falšovanie peňazí, prejavili sa u nich sklony k vydieraniu, prostitúcii, banditizmu, korupcii. Všetko, na čo si spomeniete. Keď to porovnáme s vývojom dnešnej globalizovanej civilizácie, ktorá má približne 13 000 rokov (*ak to budeme datovať od globálnej katastrofy, ktorá bola príčinou*

zániku minulej civilizácie, a ktorá tej dnešnej zanechala ako dedičstvo zamrznutých mamutov v Jakutsku, v krajine večného snehu), tak áno, technický pokrok existuje, ale čo ten osobnostný, psychologický?

Realita je taká, že ak si vezmeme rôzne typy psychiky, tak progres civilizácie by sa mal prejavovať v dynamike a štatistike (týchto psychotypov). Mala by to byť taká kulminácia štatistického rozvrstvenia. Ak na (časovú) os x umiestnime naše štyri typy psychiky, tak by sa mali postupne posúvať od zvieracieho typu k ľudskému typu režimu psychiky.

Keď boli tieto naše informácie zverejnené prvýkrát, tak veľa ľudí si nedalo tú námahu niečo si o tom prečítať ale stačilo im, že od niekoho začuli tvrdenie, že nie zo všetkých Homo sapiens sa stali ozajstní ľudia, po čom hneď nasledovali obvinenia z rasizmu a z toho, že prívrženci koncepcie delia ľudí na „*ľudí a podľudí*“. Charakterizoval by som to tak: „*Nehnevaj sa na zrkadlo, ak máš krivé ústa*“.

Ďalej sa môžeme pýtať: Ak sme v dospeljej populácii objavili spomínané 4 druhy typov psychiky, a vidíme ako sa prejavujú a môžeme si pripomenúť aj svoje správanie v rôznych situáciách, a charakterizovať sa v nich ako **zvier**a, **démon**, **zombi** a zriedkakedy ako **človek** (*teda ľudsky dôstojne*), tak odkiaľ sa berie to štatistické prerozdelenie populácie, podľa dominujúcich psychotypov?

Korene to má ešte v našom detstve, pretože ak si vezmeme ako človek prichádza na svet... Napríklad taký komár, keď sa vyliahne z larvy, tak je okamžite plnohodnotným zástupcom svojho druhu.

Vývoj ľudského individua

Narodil sa človek. Čím je morfológicky charakteristický biologický druh „človek rozumný“? Teda z hľadiska svojej anatomickej štruktúry?! Tým, že pomer mozgu dospeljej osoby k mozgu novorodenca, čo do váhy, je v biosfére planéty ten najvyšší. Ak si uvedieme paralely, tak novorodenec úrovňou svojho telesného rozvoja zodpovedá približne 50-60% doby gravidity u ostatných opíc. Z pohľadu opice je teda ľudské dieťa veľmi nedonosené.

Ak teda spravíme analýzu toho, ako prebieha postupný vývoj ľudského jedinca, konkrétne čo sa týka formovania jeho psychiky, tak aký je jeho stav v okamžiku narodenia?

Má iba **inštinkty a vrodené reflexy**. A ako to prebieha ďalej? Dieťa sa začína rozvíjať a *začína preberať všetko, čo vidí vo svojom okolí*. Nepremýšľa o tom, či je to dobré alebo zlé, pretože to ešte nevie. Vďaka tomu, že sa jeho mozog ešte celkom nesformoval, tak je jeho intelekt tiež obmedzený a mnohé veci ani pochopiť nemôže. To sú špecifiká **vekovej psychológie**, pretože organizmus je ešte vo vývine a všetky štruktúry, ktoré sú potrebné na podporu plnohodnotnej intelektuálnej činnosti, sa v organizme ešte úplne nevyvinuli. K čomu to vedie? Jedna z definícií alkoholizmu (*ak sa nemýlim, tak autorom je Šičko*) hovorí, že začiatky alkoholizmu nespočívajú v prvom vypití pohárik, ale v prvom pohárik, ktorý dieťa uvidí vypiť jeho rodičov.

Ďalej ako dieťa rastie, osvojuje si určité **návyky** svojho správania, preberá **vzory správania z kultúry**, a potom začína hľadať samo seba – **samostatne premýšľať**. Začína skúšať odolnosť okolitého sveta, psychiku svojich rodičov, starých otcov, babičiek, iných detí a dospelých. Vnútorne brzdy v tejto etape svojho vývoja žiadne nemá, ale realizuje sa jeho **tvorivý potenciál**, ktorý sa prejavuje práve *vo svojej démonickej variante*, teda *bez akýchkoľvek obmedzení mravne etického charakteru*. Potom dieťa vstupuje do pubertálneho veku a začínajú sa v ňom prebúdať pohlavné inštinkty. A tu sa začína prejavovať mnohé, čo jeho rodičov šokuje. Prečo? Pretože predtým to bolo také milé dieťa a zrazu nie je. A čo si s ním teraz počať, to tiež nevedia. Určitá časť (detí) sa začne zamýšľať nad tým, že možnosti sú

obmedzené, tvorivý potenciál je tiež obmedzený a v dôsledku neobmedzeného správania dochádza ku konfliktom s prírodou, technikou, aj s druhými ľuďmi. Konflikty prinášajú škodu, a chcelo by to žiť život bez neustáleho boja s konfliktami (*a škodami ku ktorým vedú*), takže si začínajú klásť otázky nábožensko-filozofického charakteru. *Žijeme v kultúre, v ktorej prechádzame cestou osobnostného rozvoja od detstva do dospelosti: najprv v režime vychovávaných a vzdelávaných, a potom niektorí z nás prechádzajú do režimu seba výchovy a seba vďelovania.*

Etapy rozvoja osobnosti - vrstvy obyvateľstva

Takže odpoveď na otázku: ako vzniká štatistické prerozdelenie dospelého obyvateľstva podľa typov psychiky? – spočíva v ktorej zo štyroch etáp sa u jedinca **zastavil** jeho osobnostný rozvoj:

zviera (inštinkty, pudy),

zombi (kultúrne automatizmy),

démon (tvorivý potenciál bez etiky + JaCentrizmus),

Človek (tvorivý potenciál podľa etiky. Funguje vôľa i svedomie).

Je pochopiteľné, že ak väčšina populácie nedosiahla ľudský typ režimu psychiky, tak zostáva stále podriadená svojim inštinktom (*čo je vlastné zvieraciemu psychotypu*), alebo je zombirovaná kultúrou, alebo démonicky intriguje (*podľa svojich schopností*).

Je to spôsobené tým, že kultúra v ktorej práve žijeme, ako aj iné národnostné, náboženské kultúry sú všetky rovnako defektné:

Neumožňujú našim deťom prejsť kompletným cyklom osobnostného rozvoja a dostať sa na tú úroveň, kde sa štruktúra psychiky mení na Ľudskú.

Vôľa

Na tomto mieste je ešte nutné vysvetliť, že človeku je vlastný taký fenomén, akým je **vôľa**. Často sa hovorí: *sila vôle, sloboda vôle*. Takéto frázy sa používajú, ale iba zriedka niekto dokáže preniknúť do podstaty tohoto javu, ktorý sa nazýva „vôľa“. Možno ju definovať asi takto: **je to schopnosť človeka podriadiť sám seba i priebeh okolitých udalostí uvedomelému účelu**. Akým spôsobom sa vôľa realizuje, to už je niečo iné. No takáto definícia vôle umožňuje pochopiť veľmi veľa z osobnostnej i kolektívnej psychológie ľudí.

Keď sa na to napríklad pozrieme nasledovne: ak sa človek niečím intenzívne zaoberá, veľmi často sa o ňom hovorí: „Pozrite, akú má len pevnú vôľu, ako vytrvalo pracuje.“

Pozrime sa na to bližšie: ak je zombi jedinec nastavený na realizáciu určitých činností, čo urobí? Bude ich vykonávať! Na fakt, že v tomto prípade sa nejedná o vôľu, poukazuje aj príslovie, ktoré priamo hovorí: „*Pracuje ako posadnutý*.“ Ak je teda posadnutý, nejde o vyjadrenie jeho vôle. Buď je to výsledok cudzej vôle, ktorej je on sám podriadený, alebo ide o návyky, ktoré fungujú v automatickom režime a vôľa je z algoritmiky psychiky vyradená.

Druhá okolnosť sa spája s tým, že **vôľa vždy pôsobí z úrovne vedomia**. Aby mohla byť realizovaná vôľa, je nutný vedomý prístup, uvedomelý, účelové jednanie. **Ak človek nie je schopný sa rozhodnúť, vybrať si, tak vôľa jednoducho nemá cieľ**, na ktorý by sa mohla zamerať. Jeden zo spôsobov riešenia konfliktov je zahnať oponenta do úzkych. Tak, aby sa pred ním objavili dva vzájomne sa vylučujúce ciele, medzi ktorými si nedokáže vybrať, alebo môže existovať jeden cieľ, ku ktorému vedú dve riešenia.

Kým sa nevytvorí účel, nemôže byť realizovaná vôľa. Existuje príslovie: „Zviera má inštinkt, človek má vôľu“. Realita je teda taká, že kým nie je vôľa, nie je ani človek. Je tu len individuum druhu Homo Sapiens, ktorého psychika funguje buď v režime zvieracieho typu, alebo je naprogramovaný ako automat, prakticky premenený na zombi.

A teraz sa poďme pozrieť, čo sa deje vo väčšine našich rodín. Čo rodičia od svojich detí vyžadujú najviac?

Auditorium: Poslušnosť.

MV: A keď sa im to podarí, tak čo sa potom stane? Nebude mať žiadnu vôľu, pretože tá sa formuje vtedy, keď dieťa prejavuje svoju vlastnú iniciatívu a snaží sa niečo dosiahnuť. Jeho iniciatíva nemusí vždy smerovať k tomu, čo si v danej chvíli prajú jeho rodičia, ale v tejto situácii je potrebné dieťaťu pomáhať rásť a starať sa o to, aby jeho iniciatíva bola blahodarná. Tým skôr, že v rannom detstve *hanba a svedomie* ešte nie sú potlačené, a dieťa dokáže tieto veci rozlišovať. Intelektuálne to zatiaľ pochopiť nevie, pretože intelekt ešte nemá dostatočne rozvinutý, ničmenej — čo je to dobro a čo zlo — deti vedia *intuitívne* určiť veľmi presne. *Ak teda dieťa prejavuje iniciatívu, je povinnosťou dospelých sa tejto iniciatívy zúčastniť, a dať jej ten správny smer.* Ak dieťa prejavuje iniciatívu a stretáva sa s jej potlačovaním, tak to bude viesť k problémom.

Príklad: dievčatko vo veku 3 rokov, potom čo rodičia v obývačke nalepili nové tapety, sa rozhodne, že nie sú dosť pekné a je treba ich vylepšiť, a tak to hneď svojimi pastelkami zrealizuje. Keď sa potom ale rodičia vrátia domov z práce, tak ju vyhrešia. V 16 rokoch dievčaťu táto spomienka zostane, a pamätá si, ako ju nespravodlivo potrestali, hoci sa len snažila robiť dobrú vec. Keď sa vám teda stane, že dieťaťu sa vaše tapety nezdajú dosť pekné, a chce ich vylepšiť, tak musíte vziať farbičky spoločne s dieťaťom a pomôcť mu ich vylepšiť. Možno by bolo dobré vopred na jednu zo stien nalepiť biely papier, aby bolo kde dať priestor fantázii, nechať ju vybúriť.

Ak sa teda rodičom podarí dosiahnuť, že ich dieťa je naozaj poslušné, k čomu to privedie, keď sa dieťa dostane do puberty? Prebudia sa v ňom pohlavné inštinkty a spoločne s nimi sa prebudia aj inštinkty stádovo-svorkového správania. Všetky opice v biosfére sa delia do dvoch kategórií: jedny sú stádovo-svorkové a druhé zasa rodinné. Napríklad gorily sú rodinné opice a všelijaké makaky zasa stádovo-svorkové. V čom je rozdiel?

Tie, ktoré tvoria rodiny, majú svoj brloh a nikdy nešpinia v brlohu ani jeho okolí. Majú na tento účel vyčlenené vzdialené miesto, môže ich byť aj viac, každopádne je vzdialené od brlohu. Zatiaľ čo stádovo-svorkové opice špinia tam, kadiaľ práve prechádzajú.

Jednou z funkcií telesných výlučkov v biosfére je aj označovanie teritória. No a v prípade súčasnej ľudskej kultúry majú aj inštinktívne programy správania svoju kultúrnu nadstavbu. Je vám teda jasné, prečo bývajú pomaľované výťahy, steny v podjazdoch a všetko, čo príde pod ruku, rovnako ako aj lavice v univerzitách a školách. Sú to kultúrne rozšírenia inštinktívnych programov „vyznačovať si svoje teritórium“ stádovo-svorkových opíc. Ak sa pozrieme na to čo je tam nakreslené/napísané, tak to nebývajú práve tie najinteligentnejšie prejavy. Väčšina toho, čo je zobrazené na laviciach v univerzitách a školách nie je prejavom veľkého umu, bohatej duše ani realizáciou tvorivého potenciálu.

Ďalší z takých príkladov kultúrnych nadstavieb inštinktov môžeme uvidieť, ak sa pozrieme na západne filmy a rozprávky, konkrétne na scénu „pasovanie za rytiera“, kde si vyvolený služobník musí pokľaknúť na koleno pred svojim panovníkom alebo krásnu dámou, a tá mu kladie meč na plece. A v stáde paviánov sa zase hierarchia buduje podľa toho, kto komu beztrešne dokáže ukázať svoj pohlavný úd. Podstata oboch menovaných procesov je pritom úplne rovnaká: „pasoval som vás a teraz mi musíte slúžiť.“ Je to rovnaká kultúrna nadstavba inštinktívneho programu, určujúceho hierarchiu.

Z citátov ruských letopisov: dvaja bratia-kniežatá bojujú medzi sebou a po jednom takom boji „Boleslav dobýva mesto, švagrínú svoju obnažil a tým svojmu bratovi veľké poníženie učinil.“ Čiže po dobytí mesta verejne obnažil ženu svojho brata a tým samotným predviedol, že on je tým hlavným paviánom na tomto území a sám bude rozhodovať, ktorá samička bude komu patriť. Takže základ tu je.

No a ďalej je tu jeden článok z „Komsomolskej pravdy“, ktorý hovoril o tom, že skupina psychológov popracovala s rybármi na Ďalekom východe, v dôsledku čoho klesla rozvodovosť v rodinách rybárov. Ukázalo sa, že v mužskom kolektíve na palube rybárskej lode, v snahe aby situácia bola čo najmenej konfliktná, sa ľudia jeden druhému vyhýbali pohľadom, pretože na úrovni inštinktívnych programov je priamy pohľad do očí výzvou typu „Kto je tu šéf?“. Takto sa nejakú dobu plavili, a potom sa vrátili domov. Avšak návyk nepozerať sa ľudom do očí im zostal.

Prišli domov a tam na nich čakala milovaná manželka, ktorej sa tiež do očí nedívali. Jej inštinktívne programy jej ale našepkávali: „*nepozerať sa mi do očí, už ma nemá rád*“ a nasledovali manželské hádky. Psychológovia teda museli rybárom vysvetliť, že:

„*Na lodi to robia správne, lebo tam situácia musí zostať bezkonfliktná, no kvôli tomu, aby doma bolo všetko v poriadku, je nutné sa žene pozeráť do očí.*“

Rozvodová štatistika klesla. Realita je teda taká, že či už to chceme alebo nie, ono to takto funguje.

Okrem toho jazyk giest, manierov správania sú vo zvieracom svete jedným z druhov komunikácie. Na úrovni vedomia sme ho už prestali vnímať, ale na úrovni podvedomia ďalej funguje. Keď sa napríklad zide pri stole veľká spoločnosť a vy si prajete, aby daná skupina nadobudla na určitú vec názor aký podporujete, aký považujete za správny, tak čo musíte urobiť? Teda ak ste veľký šéf. Musíte im ponúknuť nejaké jedlo a vziať do ruky naberačku, pretože na podvedomej úrovni ten, kto rozdáva jedlo je tým hlavným. Ak túto funkciu plní čašníčka, tak veľký šéf zostane nulou. Rozhodnutie nebude prijaté a šéf skupinu na svoj názor nepresvedčí. Ak sa však šéf bude obťažovať a vezme do ruky naberačku, tak rozhovor pri stole bude plynúť tým smerom, ktorým si praje. Takto to funguje.

Tak a teraz sa vráťme, a pozrime sa čo sa stane, keď sme dosiahli, že dieťa je poslušné. Dieťa vyrastie a na rad príde **pohlavné inštinkty a inštinkty stádovo-svorkového správania**. Ako najčastejšie dochádza k trestnej činnosti maloletých? Zide sa skupina mládencov, ktorá kypí silou, nie však rozumom. Energia z nich priamo srší, vedľa nich stoja dievčatá, pred ktorými je treba sa trochu predvádzať. Dievčatá sa navyše zabávajú hecovaním chlapcov, pretože kto z nich je najtvrdší frajer, ten je aj najlepší. Inštinkty stádovo-svorkového správania zafungujú a na výstupe máme ťažký zločin, ktorý nikto nechcel, ale ku ktorému napriek tomu došlo. Prečo?

Pretože mladíkovi chýbala vôľa a namiesto nej panovali inštinkty. Sformoval sa kolektívny egregor, ktorý obsahoval určitú algoritmiku, určitú účelovú interakciu s okolitým svetom tohto stáda alebo svorky. Všetko sa to rozbehlo v automatickom režime. Nikto to nechcel, no ťažký zločin sa aj tak stal. Kto je vinný?

Rodičia všetkých týchto detí! Pretože v ranom detstve dosiahli, že sa ich deti stali poslušnými a v pubertálnom veku ostali celkom bez vlastnej vôle. Pretože ľudská vôľa sa naozaj neprejavuje (*minimálne v kultúre našej dejinnej éry*) v tom, že človek behá do posilňovne a pumpuje si tam svaly, alebo sa biffuje tri cudzie jazyky, že ani nevidí denné svetlo. Vôľa sa prejavuje v okamihu, keď inštinkty alebo kultúrne normy vyžadujú čosi nevhodné, a človek je aj napriek tomu schopný povedať si „stop“ a opustiť ten program, v ktorom sa ocitol.

A aké sú u nás nevhodné kultúrne normy? Tie najhlavnejšie sú dve: fajčenie a alkohol. Pijú všetci a fajčia všetci, pretože byť bielou vranou v kolektíve, kde všetci pijú a fajčia, nie je veľmi príjemné. Kde chýba vôľa, tam postaviť sa proti takémuto kolektívu a povedať: „*Ja nepijem, nefajčím a mám na to právo. Čo vy ale nedokázate, pretože sa opičíte po tých, ktorých považujete za dospelých a frajerov*“ — sa zdá byť nemožným.

Ešte k tým inštinktívnym programom správania... Sme dvojpoľný biologický druh. Niektorí si dokonca myslia, že sme dva odlišné biologické druhy: chlapci a dievčatá. Každopádne sme dvojpoľný biologický druh. Čo to fakticky znamená? Znamená to, že inštinktívne programy správania mužov a žien sa líšia. Proces osobnostného vývoja chlapcov a dievčat sa tiež líši. Nezačneme však osobnostným vývojom, ale dozrievaním. Dieťa sa rodí ako ešte neschopné k samostatnému plnohodnotnému životu. Približne do troch rokov, kým nezačne ovládať artikulovanú reč, tak kým vedľa neho nie je mama, znamená to veľké problémy.

Podme predpokladať, že kultúra je na úrovni nula a ak sa pozeráme zvonka, tak musí byť vyriešená *úloha automatickej reprodukcie biologického druhu v nadväznosti pokolení*. Ako by mali byť organizované inštinktívne programy správania?

Asi je logické, že ako programátori by sme podobnú úlohu riešili tak, aby *matka bola inštinktívne viazaná na dieťa*, minimálne na to mladšie a keďže sama bude mať na starosti dieťa a na nič iné jej nezvýši čas, muž musí byť inštinktívne viazaný na ženu a podriaďovať sa jej. A teraz sa pozrime na to, ako to reálne vyzerá v kultúre. Prakticky v každom národe existuje príslovie typu: „*Pred svojou ženou nikto nie je hrdinom*“. Jedno z najvýraznejších umeleckých vyjadrení tohoto fenoménu nájdeme zobrazené vo filme Biele slnko púšte, kde Vereščagin hovorí:

„*Ja vám chlapci ten gul'omet nedám.*“

— „*Prečo?*“

„*Žena mi to zakázala.*“

A keď pochopíte čo a ako, potom už ten obraz colnice nebude taký príťažlivý, ako sa vám zdalo na začiatku.

Ďalej, deti rastú... Žijú v rovnakom svete s nami a rovnako všetko vnímajú: „*Babička, prikáž to mame. Ty si jej mama, tak ťa musí poslúchnuť.*“ Ako nazveme toto? Je to rovnaká hra. Dieťa už odhalilo funkčnú algoritmiku – totiž, mama musí počúvať babičku!

Ďalej. Chlapec vyrastie a ožení sa. Ak je jedináčikom a jeho mamu stále ovládajú inštinkty, potom aj keď sa stane mužom a ožení sa, aj naďalej zostáva maminým jediným milovaným dieťaťom. Dokonca ani nemusí byť milovaným, ale je to jej vlastné dieťa. Naopak, z pohľadu mladej ženy je to jej muž, ktorý sa má podriaďovať jej a len jej, pretože je to norma inštinktívneho správania. Objekt vlastníctva je tu teda iba jeden, no sú tu dvaja vlastníci.

Dochádza preto ku konfliktu svokry a nevesty. Je to tak krutý konflikt, že sa o ňom nehovorí ani v rozprávkach, ani vo vtipoch. Ak prebieha, tak obe ženy striedavo znepríjemňujú život jednému a tomu istému mužovi na tému: „*Čo odo mňa tá mrcha stále chce, prečo ma tak neznáša?*“ A nemá to iný dôvod, než ten, že existuje jeden objekt vlastníctva a dvaja vlastníci, ktorí sa nemôžu stať rovnoprávnymi.

Ako môže tento konflikt skončiť, pokiaľ dominujú inštinktívne programy? Existuje niekoľko variantov.

- Jedna zo žien musí dokázať, že má na viac a podriaďiť si tú druhú,
- Alebo musí jedna zo žien tú druhú z rodiny vyhnáť.

Aká je varianta riešenia tohoto konfliktu tvorivou cestou? Aspoň jedna zo žien musí začať ovládať svoje inštinkty, a potom všetko zapadne na svoje miesta. Rad kultúr je orientovaný k tomu, aby naprogramovali vyriešenie tohto konfliktu v prospech svokry. Taká je napríklad japonská kultúra, aj kultúra mnohých kaukazských národov. V reáli to funguje tak, že najstaršia žena rodu (*opierajúc sa na celý komplex takýchto inštinktov*) je eggregoriálnym lídrom v rodovom eggregore. Preto úloha ženy v tradičných kaukazských kultúrach je špecifická. Táto úloha je založená na rozdelení inštinktívnych programov správania medzi predstaviteľov oboch pohlaví. Je možné viesť spory o tom, či je to tak dobre alebo zle. V podstate, dobré na tom je to, že si kultúra týchto národov takýmto spôsobom zabezpečila reprodukciu obyvateľstva v nadväznosti pokolení na dobu celých storočí. Zlé na tom je niečo iné. Zlé je to, že otázka podstaty človeka nebola v týchto kultúrach vôbec vyriešená, pretože riešenie tej otázky nespočíva v tom, aby sa všetci podriaďovali najstaršej žene rodu.

Riešením je, aby sa všetci stali ľuďmi! Ak budeme chápať čo je to vôľa a uznáme, že svedomie je vrozeným náboženským citom, tak jedinec, ktorý sa stal Človekom, môže byť definovaný jednou vetou: „**Človek musí mať vôľu podriadenú diktatúre svedomia!**“ Pokiaľ nie je vôľa, nie je ani Človek. Ak vôľa je, ale nie je svedomia, jedná sa o démona, to tiež nie je Človek, ale trochu iný typ.

Všetky naše kultúry sú také, že ľudský typ režimu psychiky v nich ľahšie dosahujú jedinci, ktorí sa spoločnosti odcudzujú. Osud Krista je takým príkladom. Elita ho nepotrebuje, pretože je prekážkou v uplatňovaní systému podriadenosti. Dav obyčajných ľudí ho potrebuje ako dobrého vodcu, ktorému je ochotný sa podriaďiť. Nechcú ho ako učiteľa, ktorý by odhalil ich problémy, ukázal im spôsoby riešenia, v čom to pomohol. V tomto ohľade sú ostatní apoštoli určitým spôsobom horší ako Judáš. Ten iba šiel a zradil. Ostatní apoštoli sa k nemu ale prihlásili, no potom to učenie, ktoré Kristus hlásal, bolo aj s ich požehnaním nahradené učením podstatne iným.

Teraz sa znova vrátime k otázke osobnostného dozrievania chlapcov a dievčat. Budeme vychádzať z toho, že musí byť riešená rovnaká úloha reprodukcie pokolení biologického druhu, pričom ale zatiaľ kultúra prakticky neexistuje. Ak ste programátor a programujete riešenie tejto úlohy s titulkom: „v živote existujú rôzne nebezpečenstvá“, tak v akom režime by ich mala riešiť matka, ktorá je buď tehotná, alebo už s dieťaťom?

Auditórium: Vo varovnom.

[Intuícia](#)

MV: V ideálnom prípade by matka mala to nebezpečenstvo vycítiť na niekoľko kilometrov vopred a obísť nebezpečné miesto. A teraz sa pozrime na to, ako je to keď vyrastáme. Fakt, že dievčatá sa telesne vyvíjajú rýchlejšie, nás vzhľadom k tejto problematike nezaujíma. Zaujíma nás niečo iné, a to skutočnosť, že dievčatá sa v určitom veku náhle stávajú rozumnými, chytrými. No nie v tom zmysle, že by dokázali všetko vysvetliť, pochopiť alebo niečo podobné. Ale v tom zmysle, že sa vyhýbajú riziku.

Auditórium: Cítia nebezpečenstvo.

MV: Cítia nebezpečenstvo a vyhýbajú sa riziku. Približne v rovnakom veku si naopak chlapci začínajú s nebezpečenstvom zahrávať. Čo je za pozadím týchto javov? Za týmito javmi stojí

skutočnosť, že dievčatá si začínajú osvojovať intuíciu, vycitujú nebezpečenstvo a formujú si zvyk sa mu vyhýbať.

A teraz si predstavte, že osobnostný rozvoj chlapcov by prebiehal podľa rovnakého algoritmu. Chlapec vycíti nebezpečenstvo a bočnou cestičkou ho obíde. A aká úloha sa vyžaduje od chlapca?

Auditórium: Dobývanie.

MV: Dobývanie je jedna vec. Ale to čo dobýva, by sa mu tiež mohlo postaviť na odpor.

Auditórium: Objavovanie neznámeho

Objavovanie neznámeho

MV: Objavovanie neznámeho, to patrí medzi aspekty kultúry. Od chlapca sa očakáva niečo iné. Totiž, keď sa matka a dieťa predsa len ocitnú v nebezpečenstve, tak on im musí zabezpečiť ústup z nebezpečnej zóny do bezpečia, a preto musí mať návyky rozumne a napriek tomu samovoľne konať v nebezpečných situáciách. Ak by osobnostný rozvoj chlapcov prebiehal podľa princípu „najprv si osvojiť intuíciu“, tak by realizácia týchto návykov, či skôr životných potrieb, nebola možná. Preto sa chlapec pri svojej hre s nebezpečenstvom učí premýšľať, trénuje si návyky sebaovládania, a schopnosť riešiť tie úlohy, ktoré sú od neho vyžadované v širšej úlohe zabezpečiť reprodukciu biologického druhu v nadväznosti pokolení, v nebezpečných situáciách a okolnostiach. Ďalej, prakticky v každom jazyku existujú frázy typu: „*Ženské sú sliepky a chlapi sú barani*“, alebo: „*Chlapom to pomaly zapáľuje*“.

Auditórium: Preto sú ženy zlé vodičky.

MV: Ženy nie sú zlé vodičky, ony len riadia auto inak, pretože ak sa pozrieme do štatistiky, tak podiel žien na haváriách nie je vyšší ako u mužov a v niektorých kultúrach je dokonca nižší a to dokonca aj s ohľadom na podiel vodičov. Ženy jednoducho šoférujú auto inak. Vtipy o blondínkach nevznikli bezdôvodne a názor, že „ženy sú sliepky“ tiež nie, pretože žijeme v defektnej kultúre a potom čo si dievčatá osvoja návyk vyhýbať sa nebezpečenstvu, sa ich osobnostný rozvoj pozastaví a svoj intelekt ďalej nerozvíjajú.

Príbeh z internetu: dievča vyrastá v rodine, kde sú rodičia veľmi vzdelaní a ona sa zo školy vráti so štvorkou. Mama je zhrozená, ale reakcia otca, hlavy rodiny, je nasledovná: „To nevádi, hlavne aby sa dobre vydala“. V niečom má otec čiastočne pravdu. No napriek tomu to vedie k vážnym následkom, o ktorých otec očividne nemá ani potuchy. A prečo sa teda nedovtípi? Veď v ruských rozprávkach, na rozdiel od Európy, ideálom ženy nie Jelena prekrásna, ale Vasilisa premúdra. Dievča by sa teda vo svojom osobnostnom rozvoji nemalo zastavovať vo fáze osvojenia si intuície. Mala by pokračovať ďalej a osvojovať si svoj intelektuálny potenciál, aby tá fráza, že ženy sú sliepky, prestala byť aktuálna. Zatiaľ je, bohužiaľ, dosť často aktuálnou pri mimoriadnych, nevšedných situáciách.

V roku 1956 došlo v severnom Atlantiku k zrážke talianskej dopravnej lode „Andrea Doria“ so švédskou dopravnou loďou „Stockholm“. K zrážke došlo v noci. Na talianskej lodi zahynulo niekoľko ľudí, ktorých kajuty boli na poškodenej strane, na švédskej lodi nikto nezomrel. Počasie bolo priaznivé a talianska loď sa potápala dlho, takže bol čas na záchranné práce. Keď už boli prakticky všetci pasažieri evakuovaní, záchranná skupina ešte prechádzala loďou, aby si overila, či na niekoho nezabudli, či tam niekto nezostal. Záchranná skupina sa

pochopiteľne skladala z mužov. A niekde na dolných palubách, ktoré oblievala zmes oceánskej vody a lodného mazutu, objavili skupinu žien v neglizé. Vzhľadom k tomu, že k zrážke došlo v noci, tak ako boli ženy v nočných košeliach, tak v nich aj vybehli. Čo si myslíte, že sa ďalej dialo?

Auditórium: Ženy odmietli záchranu.

MV: V podstate došlo k ženskej hystérii na tému: „*Bež preč, ty zvrhlík, ved' som nahá.*“ Tak to bol ukazovateľ toho, že ženy vyrastali v kultúre, kde sa ich osobnostný rozvoj zastavil v štádiu, po ktorom malo ešte nasledovať osvojenie si intelektu a návykov sebaovládania. Muži si tieto návyky vypracovali, preto vzali tie tetky do rúk a nehl'adiac na ich hryzenie, škrabanie a krik, všetky ich vyniesli na palubu, posadili do člnov a všetky tak zachránili.

A druhá strana otázky zasa znie: „*muži sú barani*“ a „*chlapom to pomaly zapal'uje*“. Baran je metafora k tvrdohlavcovi, ktorý ak si niečo zaumienil, tak... A že mu to pomaly zapal'uje, to vypovedá o čom? O tom, že nemá rozvitú intuíciu... ale keď je už po všetkom, hlúpy skutok vykonaný, tak dokáže veľmi zrozumiteľne vysvetliť, čo všetko mal robiť aby to dopadlo dobre. Prečo to tak je? Je to opäť rovnaký výsledok toho, že sa zastavil vo svojom osobnostnom vývoji ešte predtým, než si začal osvojovať intuíciu.

Pri normálnej kultúre, ľudský typ režimu psychiky by mal byť osvojený na začiatku mladosti, ak za začiatok mladosti považujeme obdobie prebúdzania pohlavných pudov, čiže puberty. Znamená to, že mladík musí mať vôľu a vôľa musí byť podriadená diktatúre svedomia. Chlapci by si do tej doby samozrejme **mali osvojiť intuíciu**, teda objaviť ju niekde v hĺbinách svojej psychiky a integrovať ju do algoritmiky formovania svojich programov rozhodovania a správania. Dievčatá by samozrejme tiež mali dosiahnuť ľudský typ režimu psychiky a mali by si osvojiť svoj intelektuálny potenciál nielen preto, aby sa dokázali vyhýbať nebezpečeniu, ale aj sa správať zodpovedajúcim spôsobom.

Ďalej sa s inštinktni spája ešte jedna skutočnosť, pretože zákonitosti vo svete fauny a celkovo v biosfére sú také, že sa vždy rodí viac jedincov, než je kapacita príslušného ekologického priestoru, takže dochádza k vnútrodruhovej konkurencii, kedy slabšie jedince hynú, alebo z rôznych dôvodov nemajú potomstvo a tí najsilnejší jedinci sú považovaní za biologicky plnohodnotní kvôli tomu, že ich rodové línie majú pokračovanie.

[Naša civilizácia](#)

Teraz sa poďme pozrieť na dejiny civilizácie. Raz si jeden sociológ, menom Malthus, ako prvý všimol, že počet obyvateľstva rastie rýchlejšie, než rastie výroba a predovšetkým rýchlejšie než rastie výroba potravín. Čo znamená, že ľudstvo sa nestalo skutočným Ľudstvom a rozmnožuje sa stále na základe všeobecných biosférych zákonitostí. Pôrodnosť je nadmerná vzhľadom na kapacitu ekologického priestoru a výsledkom je záťaž prírodného prostredia. Spätnou reakciou prírodného prostredia sú potom epidémie a vnútorné sociálne konflikty v podobe vojen a zločinnosti. Môžete namietnuť: „*Pre vyspelé štáty to nie je charakteristické, tam je ten problém skôr opačný, je tam demografická kríza a problémy s výškou pôrodnosti ...*“ a tak ďalej.

Realita je taká, že to ako žijú takzvané vyspelé štáty je druhá strana mince rovnakých zákonitostí vo svete fauny. Prečo? Pretože ak sa pozrieme na dejiny civilizácie, tak z nich môžeme zistiť, že pôrodnosť vo vidieckom prostredí bola vždy vyššia, než v tom mestskom. Keď sa napríklad pozrieme do archívov európskych miest, do tých stredovekých, tak tam je možné odsledovať nasledujúcu zákonitosť — objaví sa nejaké priezvisko, ktoré existuje jedno, dve storočia, a potom zmizne. Reprodukcia mestského obyvateľstva v histórii

neprebiehala len vďaka samotnej pôrodnosti v meste, ale aj vďaka prítoku vidieckeho obyvateľstva prúdiaceho do miest, lebo z hľadiska zamestnanosti bolo na vidieku prebytočné.

Vplyv miest na spoločnosť

Už v 20. storočí bolo možné túto mestskú štatistiku porovnať s údajmi biológov. Ešte v čase Sovietskeho zväzu žil u nás genetik, akademik Dubinin, ktorý bol považovaný za dosť rozporuplnú osobnosť. Existuje fotografia Lenina, na ktorej bol vyfotený s bezprizornými ľuďmi a Dubinin trval na tom, že on je jedným z nich. Iný zase na jeho adresu sypali ironické poznámky, že sa takto votrel do priazne, pretože byť vedľa Lenina v časoch ZSSR, znamenalo vyriešiť si kopu problémov. Či už to bolo tak alebo nie, v danom prípade to nie je pre nás podstatné. Dôležité je niečo iné: v roku 1944 robil Dubinin vo Voroneži výskum populácie mušky octomilky. Voronež bola v tom čase čerstvo oslobodená od hitlerovskej okupácie. Nebolo tam nič okrem rozbitých domov a prázdnych ulíc. Jeho výskum preukázal, že muška Octomilka je svojou genetikou identická s tou, ktorá žije vo vidieckych oblastiach. Po dvoch rokoch bol výskum populácie octomilky zopakovaný. Vo Voroneži už bola nejaká tá technosféra, jazdila tam doprava, bol tam priemysel. Výskum preukázal, že áno, muška zostala muškou, ale došlo u nej ku genetickým zmenám. To znamená, že mesto je silne mutagénnym prostredím. Politici si nespojili Dubininov výskum s tým, ako žije civilizácia, pretože politici u nás sú úzko špecializovaný ľudia, ktorých obzor je úzky, a ak si dajme tomu aj osvojili právnu vedu, tak biológiu už určite nie. Osvojili si ekonomiku a biológia opäť nebola nutná. Realita je taká, že efektívnosť mnohých druhov obchodnej činnosti je v meste podstatne vyššia, než je tomu mimo mesto. Prečo? Je tu úspora na preprave, vysoká koncentrácia potenciálnych spotrebiteľov. Vďaka týmto okolnostiam mesto do seba vtáhuje obyvateľstvo tým silnejšie, čím viac je v spoločnosti rozvinutá priemyselná výroba.

Výsledkom toho, teraz v takzvaných „vyspelých“ krajinách žije okolo 90% obyvateľov v mestách. A skutočnosť, že v meste degenerujú, sa prejavuje aj v tom, že vyspelé krajiny sú lídrami v štatistike rôznych psychických a ďalších chorôb. No existujú tu aj také javy, v ktorých sa prejavujú všeobecné biosfére zákonitosti, ako napríklad regulácia počtu druhov v medziach ekologickej niky.

Keď žijeme v meste a neustále sa stretávame s množstvom neznámych tvárí, tak do druhového eggregoru vstupuje signál o tom, že ekologická nika je preplnená. Ak sa tam nachádza príliš veľa neznámych, tak ľudí je moc. Aká by mala byť reakcia biosféry na signál preplnenia ekologickej niky?

Auditórium: Zníženie pôrodnosti.

MV: Áno, zníženie pôrodnosti, ktoré tu má miesto, ale okrem toho dochádza k zablokovaniu mechanizmu reprodukcie biologického druhu. Odtiaľ sú tie LGBT spoločenstvá, ktoré už pretendujú na to, že nie sú menšinami, ale dokonca lepšími ľuďmi.

Auditórium: Možno to skôr priniesla kultúra?

MV: Nie, to nepriniesla kultúra. To čo prináša kultúra, je už nadstavbou biológie. Ďalej: vyostruje sa vnútrodruhová konkurencia. V meste je zločinnosť a ťažký zločin normou. Pokiaľ si však uvedomíme, že základná časť obyvateľstva je nositeľom neľudských typov režimu psychiky, tak zločinnosť v meste je nevykoreniteľná kvôli tomu, že sa jedná o vnútrodruhovou konkurenciu (o miesto pod slnkom), ktorá vychádza zo všeobecnej biosférenej algoritmiky regulácie počtu biologických druhov v medziach ekologickej niky.

A čo sa rozhodli urobiť naši múdri politici? Všetko obyvateľstvo Ruska nahnať do desiatich mestských aglomerácií. Nabáda to k otázke: „*Ludia, učili ste sa vôbec v škole biológiu? Máte v tej hlave vôbec niečo? Čím premýšľate a pre koho pracujete?*“

Vyzerá to tak, že pre nositeľov Ľudského typu režimu psychiky, práve kvôli týmto okolnostiam a aj pre financie, ktoré vládnu svetom, **mesto nie je prítiažlivým miestom pre bývanie**. V meste človek môže žiť len vtedy, keď plní nejakú misiu v súlade s Božím Zámerom, pričom pociťuje nepohodlie, ktoré musí nejakým spôsobom prekonať a pravidelne sa liečiť pobytom v prírode. Preto ak sa pozrieme na tieto fakty, tak vo väčšine vyspelých krajín vrátane mestského obyvateľstva v Rusku, **v poslednom desaťročí rastie tendencia** naberajúca na sile, opustiť mesto a **vrátiť sa k životu v prírode** s využitím tých výdobytkov civilizácie, ktoré už máme.

[IQ predtým a teraz](#)

Aký je rozdiel pri porovnaní súčasnosti so stredovekom, keď ľudstvo nepoužívalo technogénnu energiu a mesto bolo napriek tomu mutagénnym faktorom, kde sa obyvateľstvo nemohlo reprodukovať v nadväznosti pokolení biologicky zdravým spôsobom? Rozdiel je iba v tom, že mutagénny vplyv súčasného mesta niekoľkonásobne vzrástol.

Výskum talianskych genetikov vykonaný na ľuďoch vypovedá o tom, že stačí pracovať týždeň v zlievarni, aby na to genetický mechanizmus zareagoval mutáciou. Výskumy Američanov a Kanadčanov dokazujú, že mestské deti majú inteligenčný koeficient IQ o tri až päť bodov nižší v porovnaní so svojimi rovesníkmi z vidieka. Navyše k tomu existujú výskumy Angličanov, ktoré preukázali, že za posledných sto rokov sa priemernému Európanovi v rôznych regiónoch znížilo IQ tiež o 3 až 8 bodov. To znamená, že vyspelé krajiny sú rovnako dôkazom toho, že všeobecné biosfére zákonitosti sa nikam nestratili, stále majú rozhodujúci vplyv na život súčasnej spoločnosti, nech je už technosféra rozvinutá, ako len chce.

[Narkotiká, alkoholizmus](#)

K tomuto možno pridať ešte jeden kultúrou podmienený aspekt. V prírode existujú rastliny, obsahujúce látky, ktoré keď sa dostanú do ľudského organizmu, menia celú jeho fyziológiu aj fyziológiu jeho vyššej nervovej sústavy. Ich vplyvom sa mení vnímanie sveta a mení sa aj charakter fungovania intelektu. Všeobecne sa takéto látky nazývajú psychotropnými a konkrétne sa jedná o rôzne druhy narkotík.

V sovietskych štátnych normách bol alkohol charakterizovaný ako narkotikum. V súčasných ruských normách alkohol ako narkotikum označený nie je. Všetok boj s narkotikami prebieha obchádzajúc boj s alkoholizmom a opilstvom. Pitie s mierou sa radí ku kultúre, ako prípustné a normálne. Dokonca apoštol Pavol kázal piť víno. Čo však zostáva utajené? Utajené zostáva to, že približne tretina obyvateľstva je geneticky predurčená k tomu, že ak sa pre nich pitie alkoholu stane v ich jedálničku normou, stanú sa biochemicky závislými a ich potreba alkoholu sa premení na neukojiteľnú závislosť. Sú teda odsúdení stať sa alkoholikmi. Zďaleka nie všetci ľudia, ktorí majú medzi svojimi predkami alkoholikov, sú schopní povedať: „*Ja nemôžem piť vôbec, pretože v mojom rode sa vyskytovali alkoholici a mám teda k tomu predpoklady ...*“ Kultúra je naopak zameraná na to, že k tomu dokonca provokuje.

Ďalej tu máme takú vec, že existuje normálne, geneticky prednastavené naladenie biopoľa ľudského organizmu. Keď sa do organizmu dostanú psychotropné látky, tak sa to geneticky normálne naladenie biopoľa mení. My auru nevidíme, ale mačky a psy ju vidia a na triezvych a opitých ľuďoch reagujú rôznym spôsobom aj kvôli tomu, že vidia auru, ktorá je iná.

Keď sa zmení vnímanie sveta, tak sa do psychiky dostávajú informácie, ktoré by tam byť nemali a práve preto ich všetci alkoholici, ktorí sa spili pod obraz, opisujú približne rovnako.

Jedná sa teda o vrstvu reality, ktorá je v normálnom stave pre ľudí uzavretá a alkoholikom sa otvára v dôsledku toho, že sú pod vplyvom psychotropných látok. Okrem nich sa táto realita otvára aj tým ľuďom, ktorí sú v tradíciách opisovaní ako svätci, ktorí vidia ďaleko viac, než obyčajný človek, vrátane skrytých aspektov reality.

Vynikajúcim politikom bol svojim spôsobom ten šaman, ktorý naučil svojich indiánov používať tabak. Prečo? Pretože keď sa pod vplyvom psychotropných látok mení vnímanie sveta, objavujú sa iné kanály vnímania informácií, nad ktorými je možné vytvoriť kontrolu. Tým, ktorí sú závislí alebo pravidelne užívajú nejaké psychotropné látky, je možné sa vďaka určitému cviku a znalostiam dostať do psychiky a vyradiť ich vôľu (*ak ju majú*) z algoritmiky ich správania alebo ju deformovať. Ďalej si možno podriadiť všetky informačno-algoritmické zdroje, ktoré sa nachádzajú v psychike iného človeka, skrze egregory alebo priamo jedincom disponujúcim patričnými znalosťami a praxou, ktorá mu umožňuje pomocou týchto kanálov dostať sa do psychiky iných ľudí.

Legalizácia drog

Preto za legalizáciou marihuany a propagandou toho, že „piť s mierou je normálne“ stoja v skutočnosti určité politické sily, pre ktorých sú narkotiká a kultúrne pitie nástrojom riadenia spoločnosti, pomocou kontroly vedomia tých, ktorých manipulujú.

Auditórium: Tak preto hlavne viedli Angličania ópiové vojny s Čínou, aby ich takto dokázali dostať pod svoju kontrolu?

MV: Áno, hlavne z tohto dôvodu.

Auditórium: Začali tam vozit' aj tabak.

MV: Áno, začali tam dovážať aj tabak. Je to naozaj tak. Pokiaľ budeme hovoriť o rôznych druhoch ľudskej činnosti, tak za Pirogova vo vojnovej poľnej chirurgii rezali tou istou sadou nástrojov pacienta za pacientom bez priebežnej sterilizácie. Bolo to vtedy normálne. Prežila len približne tretina chirurgických pacientov. Dnes, aby ste sa dostali na operačnú sálu, musí byť vykonaná zložitá a dlhá procedúra ohľadne sterilizácie nástrojov, použitia rôznych antiseptík a pod. To je príklad toho, že výsledok určitého druhu činnosti závisí na spôsobilosti toho, kto tieto činnosti vykonáva alebo sa ich chystá vykonať.

Vplyv pôstu, či určité diéty

A existujú také druhy činností, ktoré môžete vykonávať, len keď držíte prísny pôst, čo znamená prijímať po určitú dobu iba vodu a nič iné. Prípadne vodu a nejakú rastlinnú potravu ako sú napríklad orechy či traviny. Mimo židovskú kultúru, maces všetkým pripadá smiešny, pretože ide o nekvasený chlieb. Vzhľadom na niektoré druhy činnosti nie je tento humor na mieste, pretože fyziológia organizmu sa vplyvom produktov kvasenia môže zmeniť do takej miery, že činnosti ktoré bežná kultúra spája s mystikou, nie je jednoducho možné vykonávať. To znamená, že to čo jeme a ako jeme sa nedá ignorovať ako niečo nedôležité, aj keď v každej kultúre existujú určité normy, tradície, ktoré sa vytvorili, dodržiavajú, a sú považované za normálne. Avšak za normálne nie sú považované len preto, že človeku umožňujú maximálne realizovať svoj tvorivý potenciál, ale preto, že boli vytvorené a sú považované za normálne mnohými pokoleniami po dlhú dobu. Podľa jedálňička ľudí a odlišností rôznych národných diét medicína zaznamenáva aj rozdiely v štatistike ochorení, ktoré sú charakteristické pre rôzne národnej kultúry.

Áno, ľudská genetika sa prispôsobuje strave v nadväznosti pokolení. **Preto aj prechod z jedálnečka svojej vlastnej národnej kultúry na jedálneček iných národných kultúr nie je vždy možný a nie je ani vždy bezpečný.** Avšak určité vzájomnej súvislosti medzi tým, čo jeme a ako sa cítime, existujú. Napríklad *japonská zdravotnícka štatistika zareagovala na existenciu brojlerov v strave Japoncov rastom štatistiky výskytu cukrovky*. Existujú teda určité problémy spájajúce psychológiu a fyziológiu organizmu. Hovorili sme teda o tom, k čomu to vedie, keď v súčasnej civilizácii prevládajú neľudské typy štruktúry psychiky, čo je viacmenej jasné. Či je možná aj alternatíva a ako by mala vyzerat', o tom sa porozprávame inokedy. Takže dnes v podstate končíme. Ďakujem.

Otázky a Odpovede

Auditórium: Vy ste okrem iného povedal, že keď sa objavili u Japoncov brojlery, tak... Keď som bol malý, tak som ležal v nemocnici a videl som, že nám na stôl servírujú kašu a na vedľajší stôl nejaké veľké kusy mäsa, tak som sa ozval, že aj ja chcem mäso a povedali mi, nie, že to mäso je pripravené pre diabetikov. Oni mali jesť mäso a zeleninu. Vy ste o tom hovoril ako o príčine, takže z toho vyplýva, že sa nikdy nevyyliečia? Ved' sa jedná o potravinu, ktorá im škodí.

MV: Bol jeden taký prípad: etnografi skúmali, ako žijú Papuánci. Z ich hľadiska majú Papuánci zápornú bielkovinovú rovnováhu, čo znamená, že sa z ich organizmu vylučuje viac bielkovín, než do neho vstupuje v potravinách. To ale znamená, že Papuánci ako národ by mali vymiznúť. Zapojili do výskumu fyziológov, mikrobiológov a ukázalo sa, že Papuánci jedia nejakú miestnu rastlinu, ktorá je biotopom pre určitý druh mikróbov, ktorí keď sa dostanú do ľudského zažívacieho traktu, tak v reakcii s dusíkom, ktorý je vo vzduchu, premieňajú obsah tráviacej sústavy na bielkoviny a dopĺňajú tak bielkovinovú rovnováhu človeka. My skrátka zabúdame, že človek je tiež biotopom pre mikroflóru a mikrofaunu, a že proces trávenia potravy sa neobmedzuje len na funkciu slín a žalúdočných štiav, ale že tam pôsobí aj mikroflóra a mikrofauna. Navyše sa toho všetkého zúčastňujú aj naše biopolia. A biopole účinkuje tak, že v podstate... sú známe prípady, keď ľudia umierali aj po požití destilovanej vody, ktorá sa pre nich stala jedom.